

30. janúar 2010

Umsögn vegna fjárfestingasamnings við Verne Holdings vegna gagnavers í Reykjanesbæ.

Landvernd fagnar því að stjórnvöld skuli hvetja til uppbyggingar grænnar atvinnustarfsemi á Íslandi og sýni það í verki með þessum fjárfestingasamningi. Hingað til hafa fjárfestingasamningar á borð við þennan svo til eingöngu verið gerðir við fyrirtæki í þungaiðnaði og það er vissulega jákvætt að aðrar atvinnugreinar fái að njóta svipaðra kjara í samkeppni um orkuna. Slíkt er til þess fallið að efla áhuga fjárfesta á að leggja fé í umhverfisvæna atvinnustarfsemi á Íslandi. Það er einnig ánægjulegt að framkvæmdaraðilar skuli fylgja ströngustu umhverfiskröfum við byggingu verkefnisins og sækjast eftir vottun frá bandarísku byggingarvottuninni LEED.

Það vekur hinsvegar upp spurningar þegar skoðuð er aflþörf gagnaversins, sem verður 140 MW við lok byggingatíma, hvernig Landsvirkjun, sem við hefur verið gerður samningur um orkukaup, ætlar að uppfylla hana. Samkvæmt því sem að Landsvirkjun hefur lýst yfir eru u.þ.b. 50 MW laus í landskerfinu sem myndu nægja fyrir fyrsta áfanga gagnaversins. Þeim hefur að vísu verið lofað Norðuráli samkvæmt talsmanni þeirra. Hvaðan á orkan að koma? Orku Búðarhálsvirkjunar sem er 80 MW hefur nú þegar verið ráðstafað til RIO TINTO í Straumsvík fyrir stækkun álversins. Á orkan að koma úr virkjunum í neðri Þjórsá?

Hvernig samræmist síðan fjárfestingasamningur um gagnaverið fjárfestingarsamningi sem stjórnvöld gerðu við Norðurál um álverksmiðju í Reykjanesbæ? Þar verður aflþörfin allt að 625 MW. Samanlögð aflþörf gagnaversins og álversins er því 765 MW. Ekki hefur verið sýnt fram á með nægjanlegum rökum að þetta rafafl sé að finna án þess að fara inn á friðlýst svæði eða að vinna jarðhita með ósjálfbærum hætti. eru stjórnvöld tilbúin að leggja friðlýst svæði undir? eru stjórnvöld tilbúin að bæta fjárfestum skaðann ef engin fæst orkan?

Landvernd telur að stjórnvöld verði að marka sér skýra stefnu hvernig þau vilja byggja upp atvinnulíf á Íslandi án þess að valda alvarlegum spjöllum á náttúru landsins. Nýting orkuauðlinda þarf ekki að fela í sér stórkostleg náttúruspjöll. Vanda þarf til verka, bæði hvað varðar val á verkefnum sem og stjórnsýslu og átta sig á heildaráhrifum áður en lagt er af stað. Það hefði samrýmst slíkri stefnu að orka til gagnaversins hefði komið frá þeim virkjunum sem nú þegar eru til staðar á Reykjanesi og Svartsengi. Það hefði líka aukið á vægi Suðurnesja sem atvinnusvæðis sem byggði á sjálfbærni og grænni atvinnusköpun.

Það er ljóst að uppbygging grænnar atvinnustarfsemi á Suðurnesjum hefur gríðarlega möguleika vegna nálægðar við öflugan sjávarútveg, einstaka strandlengju, orkulindir, hreina náttúru og hinar einstöku jarðmyndanir á Reykjaneseskaga. Uppbygging Bláa Lónsins sem náttúruperlu og heilsuseturs hefur t.a.m. vakið athygli um allan heim.

Hvalaskoðunarferðir og menningartengd ferðaþjónusta er einnig farin að festa sig í sessi. Ummyndun hernaðarmannvirkja Bandaríkjamanna á Miðnesheiði í háskólasamfélag, heilsutengda þjónustu, kvikmyndastúdíó og gagnaver eru líka dæmi um hvernig breyta má á skömmum tíma atvinnulífi til hins betra. Það má heldur ekki gleyma því að Suðurnes myndu leika stórt hlutverk í hugmyndum Landverndar um eldfjallagarð á Reykjanesskaga. Þannig að möguleikarnir eru miklir.

Fjárfestingasamningur stjórnvalda vegna gagnavers er að mati Landverndar ánægjulegur en ítrekað er að stjórnvöld og framkvæmdaaðilar verða að gera almenningi grein fyrir hvaðan orkan á að koma? Það er skýlaus krafa almennings að ekki sé rasað um ráð fram í framkvæmdum tengdum orkulindum landsins.

Lárus Vilhjálmsson
framkvæmdastjóri